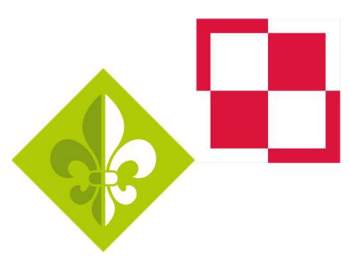

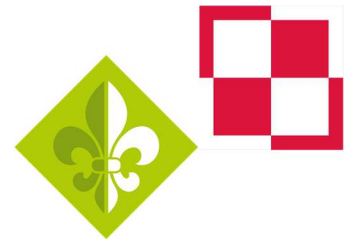
Propozycja Programowa Chorągwi Lubelskiej ZHP Kampania Bohater im. Polskich Lotników

Propozycja dla metodyki harcerskiej

Harcerskie propozycje ogólne

Turniej zastępów

Organizator: drużyna/szczep/namiestnictwo/hufiec

Sugerowany czas trwania: 3 miesiące

Sugerowana liczba punktów za zadanie: 3

Organizator ogłasza turniej dla grupy docelowej. Zadania mogą być realizowane podczas zbiórek drużyny, zbiórek zastępów oraz jako zadanie międzyzbiórkowe. Zastępowi po wykonaniu elementu turnieju dostarczają drużynowemu krótki opis wykonania z załącznikami w postaci zdjęć/filmów, jeśli zastęp takie posiada. Drużynowy przesyła zadania do organizatora, który ocenia wykonanie pod kątem zaangażowania członków oraz efektu końcowego, i przydziela punkty. Nie trzeba realizować wszystkich elementów, jednak zastęp z największą liczbą punktów wygrywa turniej. Przedstawione poniżej zadania są jedynie propozycją, w turnieju można potraktować je wybiórczo lub też zaproponować inne zaprojektowane na potrzeby swojego środowiska.

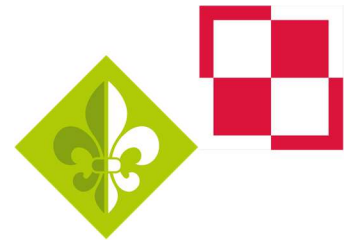
Przykładowe zadania nawiązujące do różnych obszarów rozwoju personalnego (fizycznego, emocjonalnego, intelektualnego, społecznego i duchowego):

1. Odpowiedzialność (obszar społeczny) - każdy zastęp podzieli na pary, w każdej parze jedna osoba będzie miała za zadanie pełnić rolę pilota i poprowadzić drugą z zawiązanymi oczami przez labirynt z przeszkodami (można go ustawić z krzesła bądź sznurka). Tylko pilot widzi labirynt. Jedynie za pomocą głosu musi sprawić, by druga osoba bezpiecznie dotarła na koniec labiryntu (idąc wyznaczoną drogą, nie zahaczając o sznurek ani krzesła). Punktowy zapisuje czas wykonania zadania przez cały zastęp. W podsumowaniu zadania należy podkreślić odpowiedzialność, jaką lotnicy biorą na innych pasażerów oraz zaufanie, jakim obdarzają ich ludzie.
2. Konsekwencja (obszar duchowy) - przypomnijcie sobie historię Dedala i Ikarą (do przeczytania zał. 1). Porozmawiajcie na temat tego, co chciał osiągnąć Ikar, a co Dedal - czym różniło się ich podejście w osiągnięciu celów? Który z nich przewidywał konsekwencje swojego postępowania? W podsumowaniu zadania należy podkreślić fakt, że lotnicy muszą podejmować decyzje po szczególnym przemyśleniu, jakie będą miały konsekwencje. Każdy zastęp, który sformułuje poprawne wnioski, dostaje punkt.
3. Równowaga (obszar fizyczny) - lotnicy muszą być bardzo sprawni fizycznie. Powinni odznaczać się równowagą, ale także wytrzymałością. Wraz z innym zastępem przeprowadźcie test równowagi. Waszym zadaniem jest utrzymanie się jak najdłużej na jednej nodze. Punkt zdobywa zastęp, którego członek/członkowie wytrzymają dłużej (kto dotknie drugą nogą ziemi - odpada).
4. Komunikacja (obszar intelektualny) - zapoznajcie się z alfabetem semaforowym - sposobem przekazywania informacji przy użyciu

chorągiewek (zał. 2). Podzielcie się na zespół, który będzie nadawał wiadomość i ten, który ją odbierze. Punktowy przekazuje tekst [samolot będzie lądował o godzinie pierwszej w Krakowie] i liczy czas nadawania i odkodowywania go.

5. Opanowanie (obszar emocjonalny) - punktowy wprowadza w zadanie: Wyobraźcie sobie, że jesteście załogą samolotu. Lecicie nad oceanem. Nagle następuje awaria, która może spowodować katastrofę, ale jest nikła szansa, że uda Wam się ją pokonać. Musicie sformułować komunikat dla pasażerów, w którym poinformujecie ich o zaistniałej sytuacji. Pamiętajcie, że nie możecie wywołać paniki. W ocenie zadania należy wziąć pod uwagę słowa, jakich użyli harcerze oraz na ile zgodnie z prawdą poinformowali pasażerów. W podsumowaniu należy zaznaczyć, że lotnicy muszą umieć powstrzymać nawet trudne emocje, a także reagować na emocje innych.
6. Tradycja (obszar intelektualny) - każdy patriota powinien znać symbol polskiego lotnictwa. Zadaniem zastępu jest zrobienie z dostępnych materiałów szachownicy lotniczej (Zał. 3), zrobienia sobie z nią zdjęcia zastępem i umieszczenia zdjęcia w mediach społecznościowych zastępu/drużyny przy okazji wybranej rocznicy związanej z polskim lotnictwem. Przy zdjęciu powinna znajdować się krótka notatka upamiętnianego wydarzenia przygotowana przez zastęp. Przykładowe daty w załączniku nr 4.
7. Poczucie rytmu (obszar społeczny) - zarówno w przypadku wojsk lądowych, jak i powietrznych, dobra pieśń budowała wspólnotę, zagrzewała do walki oraz synchronizowała zespół. Zadaniem zastępu jest wybranie piosenki związanej z lotnictwem, nauczenie się jej i zaśpiewanie podczas ogniska drużyny/szczepu/hufca przy okazji śpiewanek. Przykładowe utwory: "Marsz lotników" - Marsz Polskiego Lotnictwa - Lotnik, skrzydlaty władca świata, "Skrzydła nad Kazimierzem" (sł. i muz. A. Królikowski).
8. Synchronizacja (obszar fizyczny) - lotnicy nie latają pojedynczo, a w grupach zwanych eskadrami (tak jak harcerze nie pracują sami, a w zastępach). Synchronizacja wykonywanych czynności jak zwroty, czy też artystyczne figury powietrzne jest kluczowa dla zachowania bezpieczeństwa. Tak jak lotnicy w eskadrach, tak i harcerze w zastępach powinni pracować nad zgraniem. W zastępach przeprowadzona będzie zabawa "siódemki". Uczestnicy, stojąc w kręgu, klaszczą najpierw w swoje (własne) dłonie, a potem w dłonie sąsiadów i właśnie tym momencie kolejne osoby odliczają do 7. Po liczbie 7 następują ruchy w kolejności:
 - 1) pod prawym kolaniem,
 - 2) pod prawym i lewym kolaniem,
 - 3) to co poprzednio i za sobą,
 - 4) to co poprzednio i nad głową,
 - 5) to co poprzednio i w prawą piętę,

6) to co poprzednio i w lewą piętę,

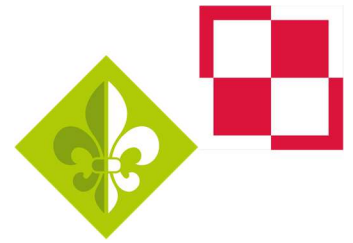
7) to co poprzednio i podskok z obrotem.

Między kolejnymi ruchami zawsze jest klaśnięcie w dłoń. Filmik przedstawiający wykonanie ćwiczenia:

<https://www.youtube.com/watch?v=fR0ZCKymdos&feature=youtu.be>

9. Motywacja (obszar duchowy) - porozmawiajcie w zastępie czym jest motywacja. Niech każdy z Was na kartce po jednej stronie zrobi listę rzeczy, do zrobienia których nigdy nie brakuje mu motywacji, a na odwrocie listę rzeczy które zawsze odkłada w czasie, ponieważ nie chce mu się ich wykonywać. Przeczytajcie Wasze punkty w gronie zastępu i zastanówcie się, które czynności zazwyczaj przychodzą Wam z przyjemnością, a do których musicie się zmuszać. Wspólnie zróbcie listę czynników, które zwiększyłyby Waszą motywację np. sprzątanie, ale w towarzystwie rodzeństwa, czy też nauka, ale z koleżanką. Być może nagroda w postaci tabliczki czekolady za przeczytanie rozdziału książki. Zastanówcie się, jakie punkty z listy możecie zastosować w Waszym życiu, aby być bardziej zmotywowanymi.
10. Odstresowanie (obszar emocjonalny) - każdy lotnik musi czasem zmierzyć się z dużym nakładem zadań w bardzo krótkim czasie. Wiąże się to z napływem adrenaliny, a czasem również stresem. Jednym ze skutecznych działań odstresowujących jest aktywność fizyczna na świeżym powietrzu. Wyjdźcie zastępem na zewnątrz i wykonajcie kilka ćwiczeń relaksujących. Postarajcie się rozluźnić i uspokoić bez zbędnych żartów czy rozmów. Przykładowe ćwiczenia można znaleźć w przykładowej rozgrzewce do ćwiczenia Tai Chi:

<https://www.youtube.com/watch?v=QBqpVrjyeYM>

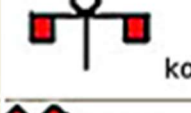

Załączniki do turnieju zastępów

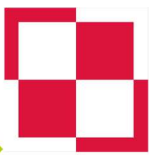
Załącznik 1.

Dedal był rzemieślnikiem artystą na dworze króla Krety, Minosa. Mówiono, że w swej posadze Dedal potrafił tchnąć życie – tak były doskonałe. Wykonywał nie tylko statuy, ale wynalazł świder, grundwagę, był też architektem. Król Minos zlecił Dedalowi wykonanie labiryntu dla Minotaura – potwornego królewskiego syna, pół-byka i pół-człowieka. Dedal nie pochodził z Krety, tęsknił za swoją ojczyzną – Atenami. Król jednak, z przywiązania do przyjaciela, i z obawy przed jego wiedzą o tajemnicach państwowych, zabronił Dedalowi opuszczać wyspę.

Rzemieślnik wymyślił sposób ucieczki. Z ptasich piór sklejonych woskiem sporządził skrzydła dla siebie i swego syna Ikar. Przed odlotem ojciec przestrzegł młodego chłopaka, aby leciał równo między niebem a ziemią, bo inaczej albo wosk się stopi, albo pióra nasiąkną wodą. Jednak Ikar, zachwycony lotem, wspaniałością przygody, zapomniał o radach ojca, wleciał zbyt wysoko i spadł do morza, gdy jego skrzydła się rozpadły. Zrozpaczony ojciec znalazł zwłoki syna, wyspę nazwał Ikarją, a morze – Ikaryjskim. Dedal zatrzymał się na Sycylii, został tam nadwornym budowniczym. Po kilku latach król Minos zaatakował Sycylię, upominając się o Dedala. W walce jednak Minos poległ, a Dedal żył jeszcze długo w poważaniu wszystkich mieszkańców.

Załącznik 2.

 A	 H	 O	 W
 B	 I	 P	 X
 C	 J	 R	 Y
 D	 K	 S	 Z
 E	 L	 T	 gotowy
 F	 M	 U	 koniec
 G	 N	 V	 pomyłka

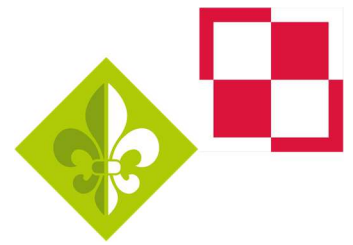

Załącznik 3.

Załącznik 4.

- 28 sierpnia - święto Lotnictwa Polskiego
- 2 sierpnia 1940 - Sformowanie Dywizjonu 303
- 11 grudnia 1946 - Rozformowanie Dywizjonu 303
- 28 lutego 1920 - urodziny Pani Porucznik pilot Jadwigi Piłsudskiej-Jaraczewskiej
- 1 lutego 1929 - pierwszy oblot prototypu samolotu Lublin R-X

Gra terenowa

Cel fabulamy: Uzyskanie licencji pilota.

Cel gry:

- Przypomnienie technik harcerskich.
- Zapoznanie harcerzy z podstawowymi cechami i umiejętnościami pilotów.

Punkt I: Sprawność fizyczna

Przykładowe zadania: przebiegnięcie na czas toru przeszkód.

Punkt II: Samarytanka

Przykładowe zadania: opatrzenie podstawowych ran (złamanie/obtarcia) oraz transport rannego pilota – należy zbudować nosze z 2 patyków i 2 bluz/kurtek.

Punkt III: Logiczne myślenie

Przykładowe zadania: rozwiązanie łamigłówek logicznych.

Punkt IV: Nawigacja

Przykładowe zadania: zorientowanie mapy bez użycia kompasu, wyznaczenie azymutu, obliczenie odległości między 2 punktami na mapie (przy pomocy skali).

Punkt V: Konstruowanie samolotu

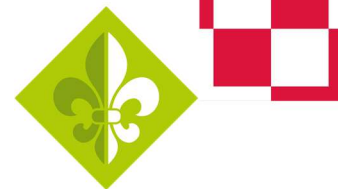
Przykładowe zadania: złożenie samolotu z kartki papieru wg. wzoru origami.

Punkt VI: Łączność

Przykładowe zadania: przekazanie poprzez krótkofalówkę/telefon zaszyfrowanej wiadomości.

Punkt VII: Historia

Przykładowe zadania: test/krzyżówka/quiz na temat polskich pilotów omawianych podczas wcześniejszych zbiórek.

Konspekty zbiorok metodyki harcerskiej

Konspekt 1.

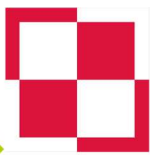
Temat	Od marzenia do akrobacji			
Metodyka	Harcerze			
Cel	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie harcerzy z japońską sztuką origami. • Zapoznanie harcerzy z polskimi lotniczymi zespołami akrobacyjnymi . • Przypomnienie harcerzom zasad musztry harcerskiej. 			
Zamierzenia	<p>Po zakończeniu zajęć uczestnik będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafił złożyć z kartki papieru samolot, • znał Polskie zespoły akrobacyjne, • znał podstawy musztry harcerskiej. 			
Miejsce	przestrzeń otwarta			
Potrzebne materiały	komputer/ekran do wyświetlenia filmów, kartki papieru, instrukcje origami, kredki, nożyczki, gwizdek, nagroda ¹			
Optymalna liczba uczestników	16			
Czas trwania	2 h			
PRZEBIEG				
Nr	Nazwa elementu	Forma	Czas	Materiały
1.	Obrzędowe rozpoczęcie zbiórki	wg. obrzędu drużyny	2 min	-
2.	Gawęda dotycząca chłopca, który chciał zostać pilotem akrobacyjnym	gawęda	10 min	-
	Dokładny opis elementu	Gawęda – załącznik 1.		
3.	Skonstruowanie samolotu (origami)	praca w grupach, majsterka	15 min	Kartki A4, nożyczki
	Dokładny opis elementu	Aby rozpocząć przygodę z lotnictwem niezbędny jest samolot. Po podziale drużyny na 3 zastępy, każdy zastęp otrzymuje instrukcję złożenia samolotu z papieru, a następnie każdy członek zastępu ma za zadanie złożyć swój własny papierowy samolot - wszyscy harcerze w danym zastępie składają samoloty wg. tego samego projektu (Projekty dla każdego z zastępów – załącznik 2).		

¹ Nagroda dla zwycięskiego zastępu wg. obrzędu drużyny.

4.	Nauka latania	musztra	25 min	gwizdek
	Dokładny opis elementu	Aby nauczyć się akrobacji, najpierw trzeba poznać podstawy równego latania. W tym celu drużynowy przeprowadza szkolenie z musztry harcerskiej dla całej drużyny.		
5.	Zapoznanie z Polskimi zespołami akrobacyjnymi	film	15 min	Komputer/ekran do wyświetlania filmów
	Dokładny opis elementu	Zaprezentowanie uczestnikom 3 filmików z portalu youtube.com ukazujące skróty występów Polskich zespołów akrobacyjnych tj.: <ul style="list-style-type: none"> • Zespołu Biało-Czerwone Iskry (Dęblin), • Grupy Akrobacyjnej Polskich Sił Powietrznych "Orlik" (Radom), • Grupy Akrobacyjnej Żelazny (jedyna w Polsce cywilna Grupa Akrobacyjna - Aeroklub Ziemi Lubuskiej). 		
6.	Założenie własnego zespołu akrobacyjnego o przygotowanie do zawodów	praca w grupach, rysowanie kredkami, musztra	30 min	kredki
	Dokładny opis elementu	Każdy zastęp zakłada zespół akrobacyjny poprzez wymyślenie nazwy, wzoru malowania samolotu oraz programu pokazu. W tym celu harcerze uzgadniają nazwę zespołu, kolorują wykonane wcześniej papierowe samoloty (w takim sam wzór w obrębie całego zastępu) a następnie przygotowują pokaz musztry zastępu. <u>Uwaga:</u> Podczas pokazu musztry zastęp musi zwrócić uwagę na jak najrówniejsze i najdokładniejsze wykonywanie poleceń zastępowego zgodnie z zasadami musztry harcerskiej – w pokazie finałowym dopuszczalne są komendy akrobacyjne wg. własnego pomysłu np. „kolejno spocznij”, „od końca odlicz”, „co drugi padnij” itp.		
7.	Konkurs podniebnych akrobacji	pokaz musztry	15 min	Nagroda dla zwycięzcy wg. obrzędu drużyny
	Dokładny opis elementu	Każdy zastęp prezentuje przed drużyną przygotowany wcześniej pokaz musztry. Ponadto harcerze biorą udział w konkursie, który papierowy samolot polecą najdalej.		
8.	Informacje organizacyjne, obrzędowe zakończenie zbiórki. Sprzątanie terenu zbiórki	wg. obrzędu drużyny	8 min	-

Załączniki do konspektu 1.

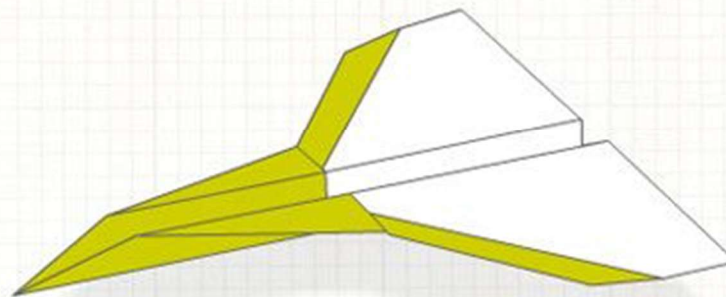
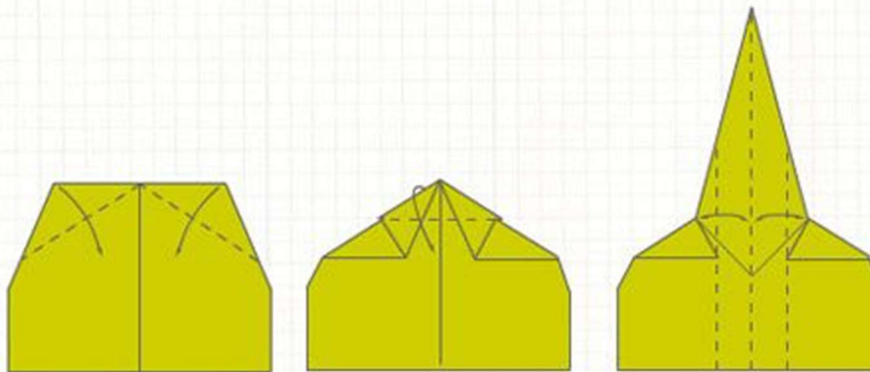
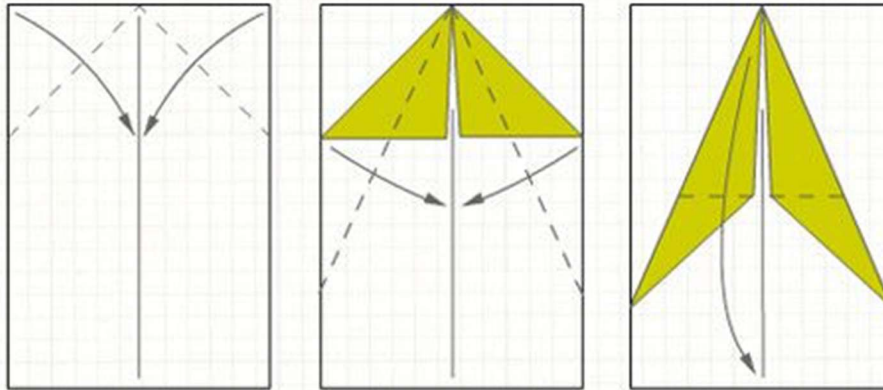
Załącznik 1.

Pewnego dnia na placu zabaw Kacperek usłyszał dziwny dźwięk. Gdy spojrzął w górę okazało się, że to wielka, latająca maszyna. Szybko pobiegł do rodziców spytać co to jest? Oni wytłumaczyli mu, że był to samolot, którym sterował pilot. W tym momencie chłopiec postawił sobie najważniejsze życiowe zadanie – chciał zostać pilotem prawdziwego samolotu. Gdy poszedł do szkoły uczył się bardzo pilnie, wiedział bowiem, że tylko najlepsi uczniowie mogą dostać się do szkoły dla pilotów. Oprócz nauki Kacper dbał o zdrowie i sprawność fizyczną, codziennie rano ćwiczył i zdrowo się odżywił. Wieczorami czytał wiele książek o samolotach. Dzięki swojej pracy osiągnął pierwszy warunek spełnienia swoich marzeń. Dostał się do szkoły dla pilotów. Podczas rozpoczęcia roku w nowej szkole odbył się pokaz lotniczy szkolnej grupy akrobacyjnej, w której latali tylko najlepsi absolwenci tej szkoły. Marzenie Kacpra weszło na nowy poziom, nie chciał już zostać tylko pilotem, chciał zostać podniebnym akrobatą. Najpierw jednak z uporem kontynuował naukę w nowej szkole, dając z siebie wszystko podczas egzaminów z pilotażu. Po kilku latach Kacper ukończył szkołę z wyróżnieniem, dzięki temu mógł wziąć udział w treningach szkolnej grupy akrobacyjnej. Po zrealizowaniu swojego marzenia Kacper założył własny klub, z którym występował na światowych mistrzostwach akrobacji lotniczych.

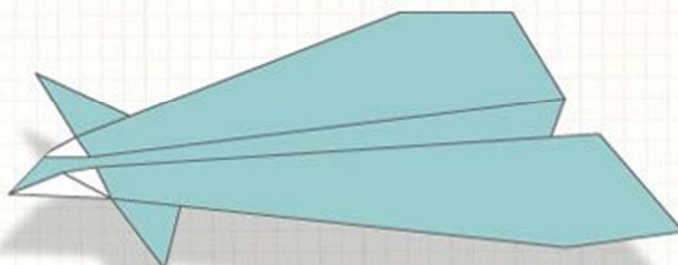
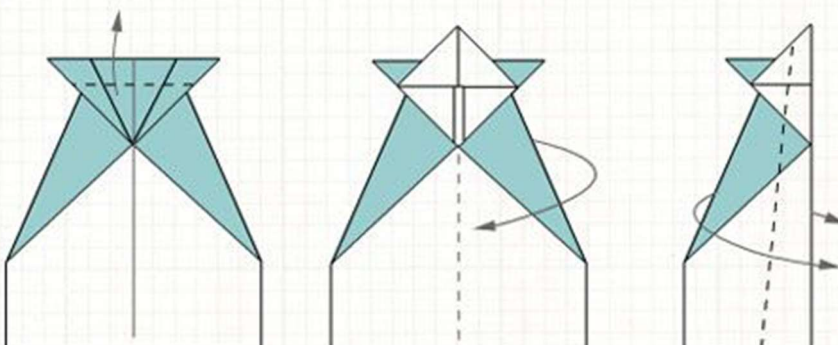
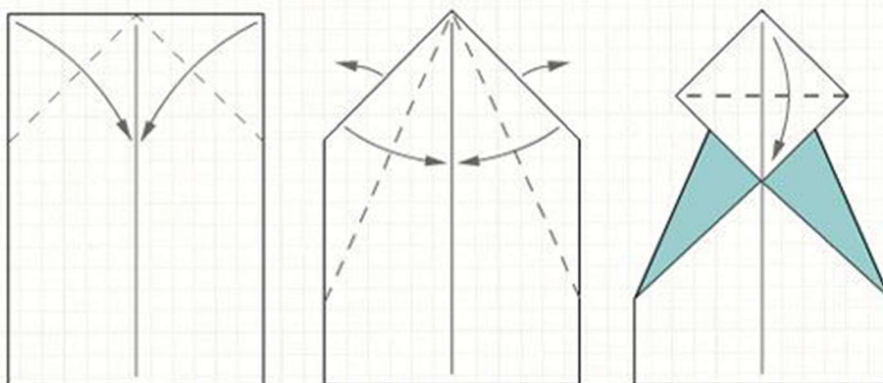
Załącznik 2.

PROJEKT 1

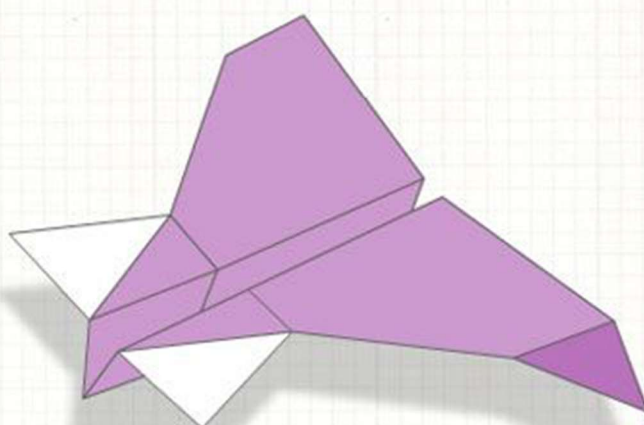
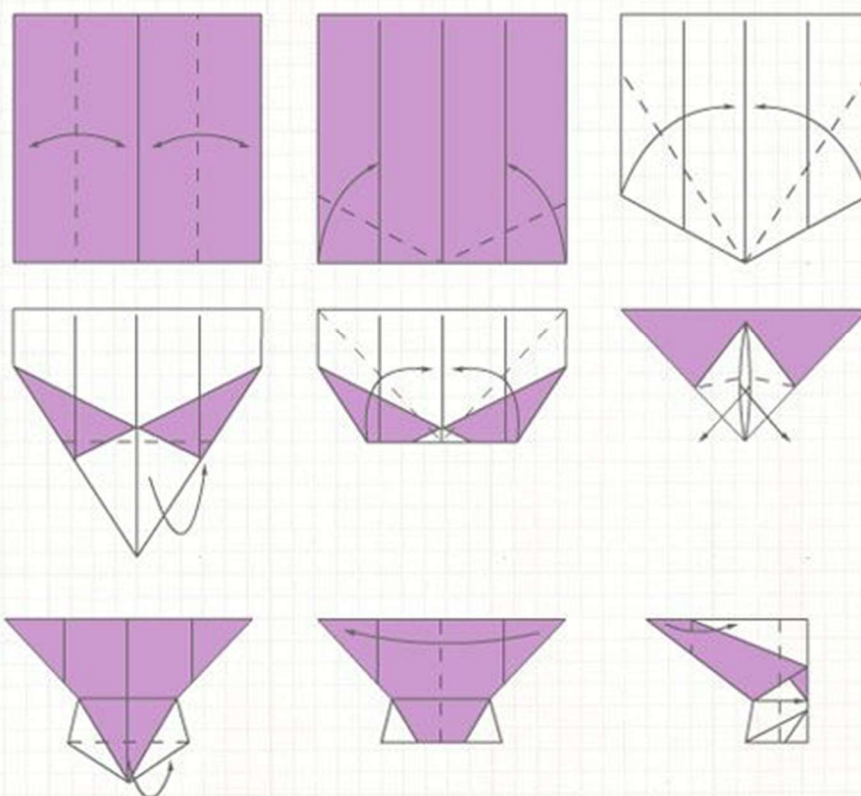

PROJEKT 2

PROJEKT 3

Konspekt 2.

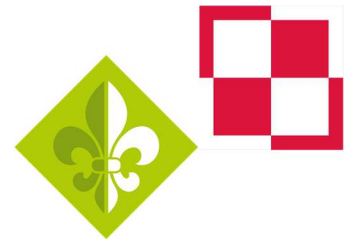
Temat	Przez trudy do gwiazd			
Metodyka	Harcerze			
Cel	<ul style="list-style-type: none"> • Przybliżenie harcerzom sylwetki polskiego pilota i kosmonauty - Mirosława Hermaszewskiego. • Budowanie pracy zespołowej zastępu. • Zapoznanie z samolotami polskiej produkcji. • Poznanie budowy atmosfery. 			
Zamierzenia	<p>Po zakończeniu zajęć uczestnik będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • znał sylwetkę Mirosława Hermaszewskiego, • miał świadomość istnienia polskiego przemysłu lotniczego, • potrafił wymienić strefy atmosfery oraz jakie obiekty lotnicze w danych obszarach występują. 			
Miejsce	Polana/trawnik			
Potrzebne materiały	Kartony, klej/taśma, markery, narty zespołowe, zestaw gry memory (1 na zastęp), oś atmosfery			
Optymalna liczba uczestników	18			
Czas trwania	90 min			
PRZEBIEG				
Nr	Nazwa elementu	Forma	Czas	Materiały
1.	Wprowadzenie do zajęć	gawęda, burza mózgow	10 min	fragment biografii gen. Mirosława Hermaszewskiego (Załącznik 1)
	Dokładny opis elementu	<p>Uczestnicy siadają/kładą się na trawie, zamykają oczy. Prowadzący czyta krótką gawędę wprowadzającą w treść zbiórki (Załącznik 1). Po przeczytaniu gawędy, która jest cytatem z biografii Mirosława Hermaszewskiego prowadzący pyta harcerzy, gdzie był/co robił bohater gawędy. Następnie zadaje pytanie jakie emocje mogły mu towarzyszyć.</p> <p>Po udzieleniu odpowiedzi harcerze siadają w kręgu, a drużynowy wyjaśnia, że przeczytany fragment tekstu pochodzi z biografii polskiego pilota i kosmonauty, a opisany fragment przedstawia przelot bohatera w sowieckiej sondzie Sojuz 30 nad Polską.</p>		
2.	Budujemy szybowce	majsterka, zawody	20 min	kartony, klej/taśma, markery
	Dokładny opis elementu	<p>W latach młodości gen. Hermaszewski działał w aeroklubach, gdzie zdobył licencję pilota szybowców i rozwijał się w tej dziedzinie. Ukończył również kurs akrobacji szybowcowej.</p> <p>Zadaniem zastępów jest wykorzystanie zbędnej tektury/kartonów (np. po pizzy) przyniesionych z domu i zrobienie szybowca. Konstrukcja nie powinna przekraczać wymiarów 0,5 m x 0,5 m. Po wykonaniu</p>		

		szybowców odbędzie się konkurs, zastęp którego szybowiec poleci najdalej, wygrywa.		
3.	Testy sprawnościowe	zawody	15 min	narty zespołowe
	Dokładny opis elementu	<p>13 listopada 1961 z licencją pilota szybowcowego i uprawnieniami pilota samolotowego Mirosław Hermaszewski wstąpił do Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych w Dęblinie. W celu ubiegania się o przyjęcie do szkoły wszyscy kandydaci musieli zmierzyć się z rygorystycznymi testami zdrowotnymi oraz sprawnościowymi.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Narty zespołowe. Drużyna dzieli się na zastępy. Każdy zastęp otrzymuje 2 deski z zamocowanymi sznurkami do przełożenia stóp. Członkowie zastępu ustawiają się w rzędzie, wkładają buty w mocowania, a ich zadaniem jest pokonanie odległości w linii prostej od startu do mety. Ćwiczenie buduje zgranie oraz wyłaniania lidera. 2. W ramach rozwinięcia ćwiczenia można utrudnić trasę realizując slalom, czy też zawieszając tyczkę, aby cały zastęp musiał się schylić idąc na przód. 		
		 <p>Uwagi: Warto dać dzieciom chwilę czasu na przetestowanie nart przed wypuszczeniem ich na trasę. W celu ułatwienia utrzymania równowagi do desek można również doczepić linki do trzymania w dłoniach.</p>		
4.	Polski przemysł lotniczy	gra memory	10 min	fragment biografii gen. Mirosława Hermaszewskiego (Załącznik 2) gra memory – 1 zestaw na zastęp (Załącznik 3)
	Dokładny opis elementu	W szkole oficerskiej Hermaszewski opanował pilotaż samolotu TS-8 BIES. Uzyskał kwalifikacje pilota 3 klasy myśliwskiego na odrzutowcu MiG-15. Krótko po ukończeniu studiów uzyskał uprawnienia pilota 1 klasy na samolotach ponaddzwiękowych MiG-21. Przeczytanie relacji z załącznika 2.		

		Harcerze w zastępach grają w grę "memory" zawierającą obrazki i nazwy polskich samolotów (załącznik 3).										
5.	Lot w kosmos	infografika	20 min	oś budowy atmosfery (5 m sznurka z karteczkami)								
	Dokładny opis elementu	<p>Hermaszewski został wyłoniony w drodze selekcji z grona kilkuset polskich pilotów, wraz z płk. Zenonem Jankowskim, jako kandydat do lotu kosmicznego. Ostatecznie wybrany (Jankowski został zmiennikiem), 4 grudnia 1976 odlatuje do Gwiezdnego Miasteczka pod Moskwą, gdzie przygotowuje się do lotu kosmicznego. Od godziny 17:27 27 czerwca do godziny 16:31 5 lipca 1978 wraz z Piotrem Klimukiem odbył lot na statku Sojuz 30.</p> <p>Uczestnicy zbiórki przy pomocy prowadzącego poznają prawdziwe proporcje i wysokości, na które wzlatają promy kosmiczne. Punkt wymaga przygotowania przed zbiórką. Do sznurka o długości 5 m należy poprzyczepiać karteczki z hasłami zawartymi w załączniku 4. Na początku sznurka znajduje się karteczka "powierzchnia Ziemi", a na końcu "egzosfera".</p> <p>Skala:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Na sznurku</th> <th>W rzeczywistości</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>5 m</td> <td>500 km</td> </tr> <tr> <td>1 m</td> <td>100 km</td> </tr> <tr> <td>10 cm</td> <td>10 km</td> </tr> </tbody> </table> <p>Po przyczepieniu karteczek do sznurka w odpowiednich odległościach, prowadzący nawija go na rolkę.</p> <p>Podczas zbiórki harcerze przywiązują jeden koniec z powierzchnią Ziemi do drzewa, a sznurek powoli rozwijają. W czasie trafiania na coraz to nowsze hasła, prowadzący tłumaczy drużynie czym są wskazane hasła typu troposfera, ozonosfera itd. Przy dojściu do wysokości promów kosmicznych (ok. 250km, czyli w połowie sznurka, po 2,5m) warto zaznaczyć, w którym miejscu znajduje się Mont Everest (ok. 10 cm od początku sznurka).</p>			Na sznurku	W rzeczywistości	5 m	500 km	1 m	100 km	10 cm	10 km
Na sznurku	W rzeczywistości											
5 m	500 km											
1 m	100 km											
10 cm	10 km											
6.	Opowiadanie	gawęda	15 min	-								
	Dokładny opis elementu	<p>Po wykonaniu programu badawczego 5 lipca w stepach Kazachstanu odbyło się lądowanie. W czasie 8-dniowej misji dokonano 126 okrążeń Ziemi.</p> <p>W ramach zakończenia zbiórki uczestnicy siadają w kręgu i mają ułożyć wspólną gawędę o tytule "Przez trudy do gwiazd". Opowieść ma mieć miejsce w XXI wieku, a jej bohaterem będzie młody harcerz/harcerka. Prowadzący rozpoczyna opowieść osadzając ją w danym miejscu, czasie i przedstawiając bohatera. Następnie puszcza opowieść w krąg, a każdy uczestnik dokłada do wspólnej gawędy jedno zdanie kierując losami bohatera.</p>										

Załączniki do konspektu 2.

Załącznik 1.

"Podczas czwartego okrążenia przelatywać będziemy nad Polską. Myśląc o tym, czuję dziwne podekscytowanie (...)

W Polsce zapada noc. Przyklejony do iluminatora, chłonę widok Zatoki Gdańskiej, rozpoznaję światła Bydgoszczy. Wisła na całej swej długości fosforyzuje resztką blasku dnia. Południe Polski jest okryte szczelną zastoną chmur. Przelatujemy nieco poniżej Warszawy i zanurzamy się w kolejną, czwartą kosmiczną noc. Piotr, widząc moje pojaśnione oczy, pyta: "Co takiego widziałeś?" "Polskę, Polskę i Warszawę" - wykrzyknąłem (...)

Tylko przez 80 sekund przebywałem nad Polską, a doznałem tak wielu wrażeń, tętno wzrosło do wartości dwa razy wyższej niż podczas startu."

~ Mirosław Hermaszewski, "Ciężar nieważkości. Opowieść pilota-kosmonauty"

Załącznik 2.

Latać jeszcze szybciej i wyżej niż dotychczas – to było coś. Tylko lotnictwo dawało możliwość zaznania fascynacji prędkością.

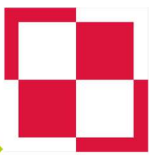
Pamiętam mój pierwszy „rekord” 160 km/h osiągnięty i utrzymany przez parę sekund na szybowcu. Świsł powietrza opływającego kabinę wyzwolił we mnie głód prędkości.

Samolot odrzutowy dawał możliwość wyzycia się. Magiczną prędkość 1000 km/h osiągnąłem w Szkole Orląt.

Tajemnicza bariera dźwięku długo opierała się mym karkołomnym wysiłkom. Wielokrotnie w stromym nurkowaniu spadałem ze stratosfery na Migu-17 przy pełnym ciągu silnika i na dopalaniu. Jakaś niewidzialna siła hamowała rozpędzoną maszynę, jednak rozsądek czy instynkt życia rozkazywał przerwać eksperyment.

Po latach nierzadko przekraczałem nawet dwukrotną prędkość dźwięku już bez tak silnych emocji i zaglądałem na ponad 20 tysięcy metrów w czarne niebo na samolocie, którego prędkość lądowania była większa od prędkości maksymalnej naszych myśliwców z 1939 roku.

~ Mirosław Hermaszewski, "Ciężar nieważkości. Opowieść pilota-kosmonauty"

Załącznik 3.

Samolot pasażersko-transportowy

PZL M28 Bryza

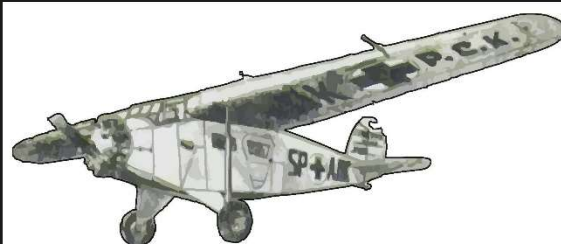
Samolot pasażersko-transportowy

PZL M28 Bryza

Samolot sanitarny

Lublin R-XVIb

Samolot sanitarny

Lublin R-XVIb

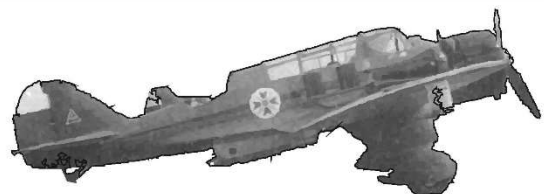
Samolot obserwacyjny

LWS-3 "Mewa"

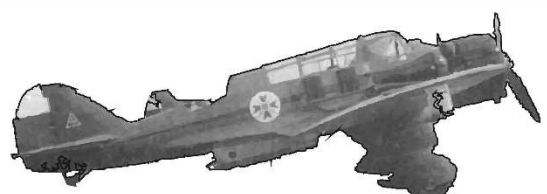
Samolot obserwacyjny

LWS-3 "Mewa"

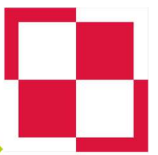
Samolot bombowy

PZL.43 Czajka

Samolot bombowy

PZL.43 Czajka

Samolot pasażerski

PWS-24

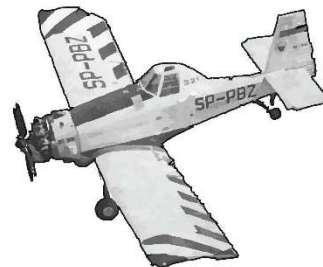
Samolot pasażerski

PWS-24

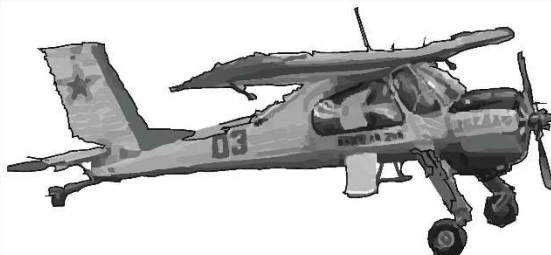
Samolot rolniczy i gaśniczy

PZL M18 Dromader

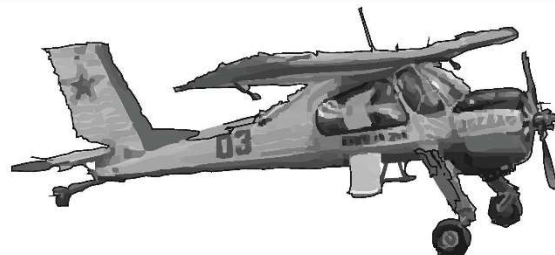
Samolot rolniczy i gaśniczy

PZL M18 Dromader

Samolot wielozadaniowy

PZL-104 „Wilga”

Samolot wielozadaniowy

PZL-104 „Wilga”

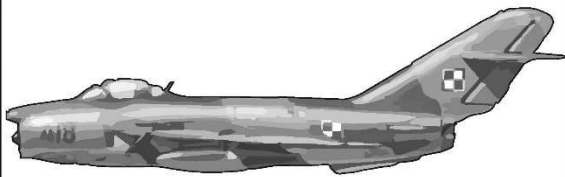
Samolot odrzutowy

PZL TS-11 „Iskra”

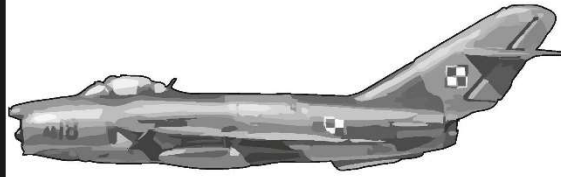
Samolot odrzutowy

PZL TS-11 „Iskra”

Samolot myśliwsko-szturmowy

Lim-6

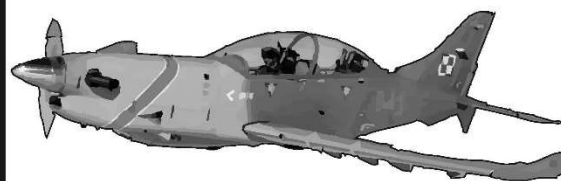
Samolot myśliwsko-szturmowy

Lim-6

Samolot szkolno-treningowy

PZL-130 „Orlik”

Samolot szkolno-treningowy

PZL-130 „Orlik”

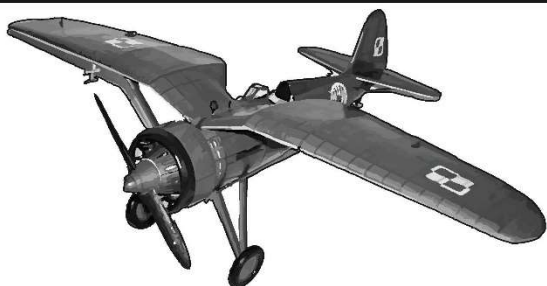
Samolot sportowy

Panda

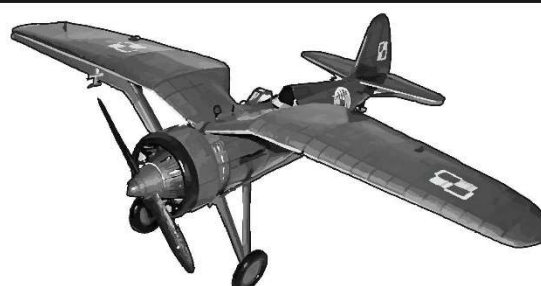
Samolot sportowy

Panda

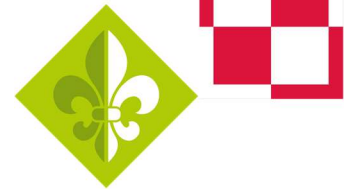
Samolot myśliwski

PZL P.11

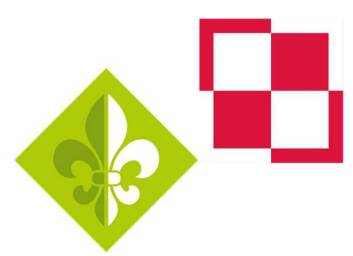
Samolot myśliwski

PZL P.11

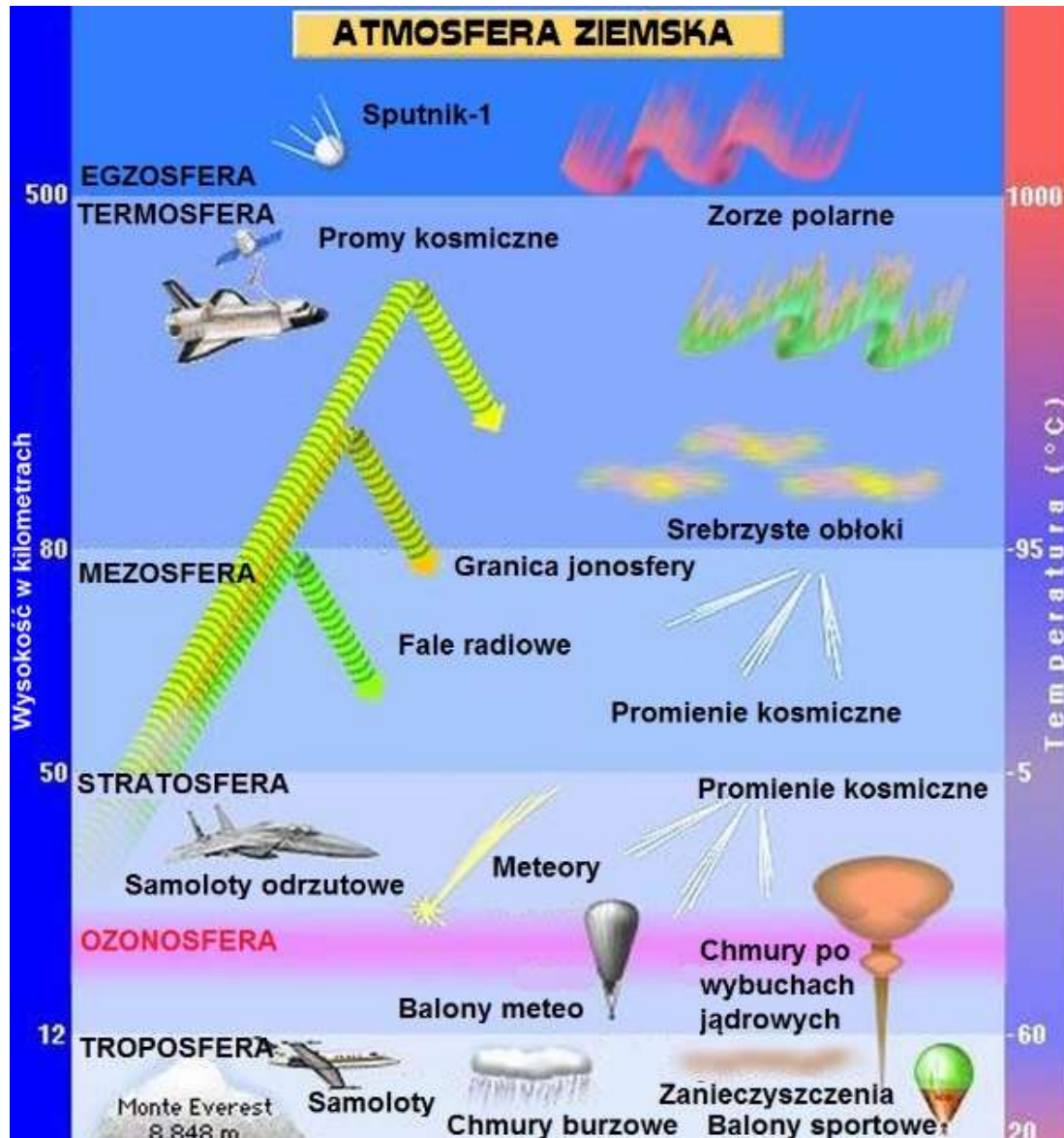

Źródła zaprojektowanych obrazków:

1. <https://forum.odkrywca.pl/topic/674298-lataj%C4%85ce-machiny-rysowane-i-malowane/page/10/>
2. <https://www.scalemates.com/pl/kits/broplan-ms-107-lublin-r-xvib--160975#>
3. <http://www.magnum-x.pl/artukul/genezalotnictwatowarzyszacegoii>
4. <http://www.dws-xip.pl/encyklopedia/lotpl-bg/>
5. <https://forum.odkrywca.pl/topic/763696-zdj%C4%99cia-naszyc-samolot%C3%B3w-w-latach-1920--1939/page/22/>
6. https://www.polot.net/pl/pzl_mielec_m_18_dromader/historia
7. <http://ksmodel.pl/upload/produkty/AMO07232.jpg>
8. https://www.mojehobby.pl/zdjecia/4/6/4/12822_rd.jpg
9. <http://www.magnum-x.pl/artukul/lim5ilim6wplw>
10. https://www.defence24.pl/cache/img/840_472_matched_oz55r8_19f8108ea341effa9b8453b69dccb073.JPG
11. <https://i.ytimg.com/vi/OtNCGVa5z28/maxresdefault.jpg>
12. <http://www.kartonwork.pl/forum/viewtopic.php?p=232302>

Załącznik 4.

Źródło: „Be creative” Portal edukacyjny prowadzony przez Rafała Ostrowskiego

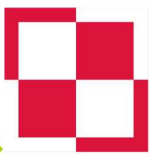

Konspekt 3.

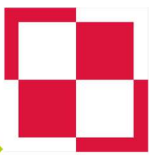
Temat	Zaginiony projekt samolotu
Metodyka	Harcerze
Cel	Przybliżenie podstawowych wiadomości o lotnictwie tak, aby harcerze poznali charakterystyczne dla lotników środowisko pracy.
Zamierzenia	Po zakończeniu zajęć uczestnik będzie: <ul style="list-style-type: none"> znał historię pierwszych samolotów produkowanych w Zakładach Mechanicznych E. Plage i T. Laśkiewicz w Lublinie, potrafił nazwać elementy składowe samolotu na zewnątrz i wewnątrz, umiał odszyfrować wiadomość napisaną Morsem, wiedział, jakie są sposoby komunikacji między lotnikami, znał fizyczne właściwości związane z lataniem, potrafił wykonać proste doświadczenia fizyczne i chemiczne.
Miejsce	Bez ograniczeń – pozwalające na swobodne rozstawienie 7 punktów w odległości od siebie.
Potrzebne materiały	Lista materiałów do skonstruowania samolotu (dla każdego zastępu/grupy), wydrukowane zadania, igły i nitki (liczba równa liczbie jednej grupy); materiały do doświadczenia (wybrane jedno z trzech, patrz zad. 6); taśma klejąca, sznurek, gumki recepturki, słomki, balony – dla każdej grupy
Optymalna liczba uczestników	16-25 (konieczny podział na mniejsze grupy, ok 4-5-osobowe)
Czas trwania	Ok. 90 min.

PRZEBIEG

Nr	Nazwa elementu	Forma	Czas	Materiały
1.	Wprowadzenie, wyjaśnienie zasad zadania	pogadanka	5 min	papierowa lista materiałów do skonstruowania samolotu (dla każdego zastępu/grupy) (Załącznik 1.)
	Dokładny opis elementu	<p>Prowadzący wprowadza uczestników w zadanie za pomocą historii:</p> <p>„W 1924r. Ministerstwo Spraw Wojskowych ogłosiło konkurs mający m.in. wyłonić ciężki wielosilnikowy samolot bombowy, który mógłby być wykorzystywany przez polskie lotnictwo. Zgłoszony został do niego projekt dwusilnikowego dwupłatowego bombowca autorstwa Jerzego Rudlickiego, oznaczony Lublin R-VII "Odwet". Był to samolot konstrukcji mieszanej, jego charakterystyczną cechą było silne uzbrojenie obronne. Projekt wysłany pocztą zaginął. Nie zachowały się żadne rysunki samolotu.</p> <p>Waszym zadaniem jest kontynuowanie dzieła Jerzego Rudlickiego i sprawienie, by Zakłady Mechaniczne E. Plage i T. Laśkiewicz mogły cieszyć się renomą na skalę kraju. Aby tego dokonać, musicie zdobyć wszystkie elementy niezbędne do stworzenia następnego projektu: samolotu Lublin R-VIII. Odnajdźcie zadania związane z wiedzą niezbędną lotnikom i wykonajcie je. Jeden element konstrukcji przysługuje za wykonanie</p>		

		jednego zadania – zbierzcie 7 elementów, z których zostanie zaprojektowany samolot.		
2.	Zdobycie projektu samolotu	gra z zadaniami do wykonania	70 min (ok. 10 min na każde zadanie)	<p>wydrukowane zadania, igły i nitki (liczba równa liczbie jednej grupy);</p> <p>materiały do doświadczenia (wybrane jedno z trzech, patrz zad. 6);</p> <p>taśma klejąca, sznurek, gumki recepturki, słomki, balony – dla każdej grupy</p>
<p>Zadania należy rozmieścić na terenie na tyle dużym, by grupy je wykonujące nie słyszały się nawzajem. Gra posiada dwa warianty realizacji – zależne od samodzielności Twoich harcerzy. W wersji z punktowymi to osoba na punkcie przedstawia polecenie i na bieżąco wydaje elementy za wykonanie każdego z zadań. Grę można przeprowadzić także w wersji bezobsługowej, jeśli uznasz, że harcerze nie będą potrzebowali wielu podpowiedzi, by wykonać zadania. Wtedy należy ukryć zadania, wskazać uczestnikom, w jaki sposób mają je znaleźć (np. mapka) oraz wyznaczyć jedną osobę, u której poprawne rozwiązanie zadania będzie można wymienić na element konstrukcji.</p> <p>Lista zadań (pliki należy wydrukować jeden raz w wersji obsługowej – dla punktowego lub dwukrotnie/trzykrotnie – w wersji bezobsługowej, aby kilka grup/zastępów mogło je wykonywać jednocześnie.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dlaczego samolot lata: http://www.krakowairport.pl/data/upload/file/cel/Dzie%C5%84%207.pdf 2. Budowa zewnętrzna samolotu: http://www.krakowairport.pl/data/upload/file/cel/Dzie%C5%84%2028.pdf 3. Wnętrze samolotu pasażerskiego: http://www.krakowairport.pl/data/upload/file/cel/Dzie%C5%84%2044.pdf 4. Komunikacja między lotnikami: http://www.krakowairport.pl/data/upload/file/cel/Dzie%C5%84%203.pdf (wybierz zadanie z alfabetem fonicznym i to jedno wydrukuj) 5. Alfabet Morse'a: http://www.krakowairport.pl/data/upload/file/cel/Dzie%C5%84%2040.pdf 6. Nocne niebo: http://www.krakowairport.pl/data/upload/file/cel/Dzie%C5%84%2039.pdf (część informacyjną wydrukować oddzielnie, zaś gwiazdozbiory do zadania tak, by dla każdego harcerza było po jednym) 7. Spadające gwiazdy: http://www.krakowairport.pl/data/upload/file/cel/Dzie%C5%84%2024.pdf (wybierz jedno z trzech opisanych doświadczeń) 				

3.	Podsumowanie gry	pogadanka	15 min	-
		<p>Podczas zakończenia gry zastępy/grupy wymieniają wszystkie elementy konstrukcyjne na plan samolotu Lublin R-VIII. Zapytaj harcerzy, jakie z poznanych elementów budowy samolotu potrafią wskazać na rysunku (dla ułatwienia mogą też dopasować elementy z listy do rzutu samolotu).</p> <p>Warto zapytać także, jak zwiększyła/uzupełniła się wiedza harcerzy na temat lotnictwa, które informacje najbardziej ich zaciekały.</p> <p>Na zakończenie historii Jerzego Rudlickiego dodaj, że jego prototypy (mimo że były drugimi, budowanymi w Zakładach Mechaniczne E. Plage i T. Laśkiewicz) latały aż do początku II wojny światowej, kiedy zostały zniszczone na wybrzeżu podczas niemieckiego nalotu.</p>		

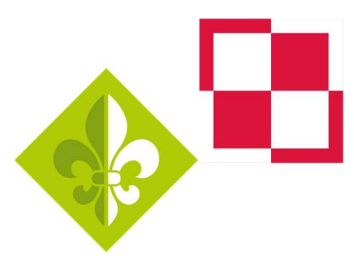
Załączniki do konspektu 3.

Załącznik 1.

Lista elementów do wykonania projektu:

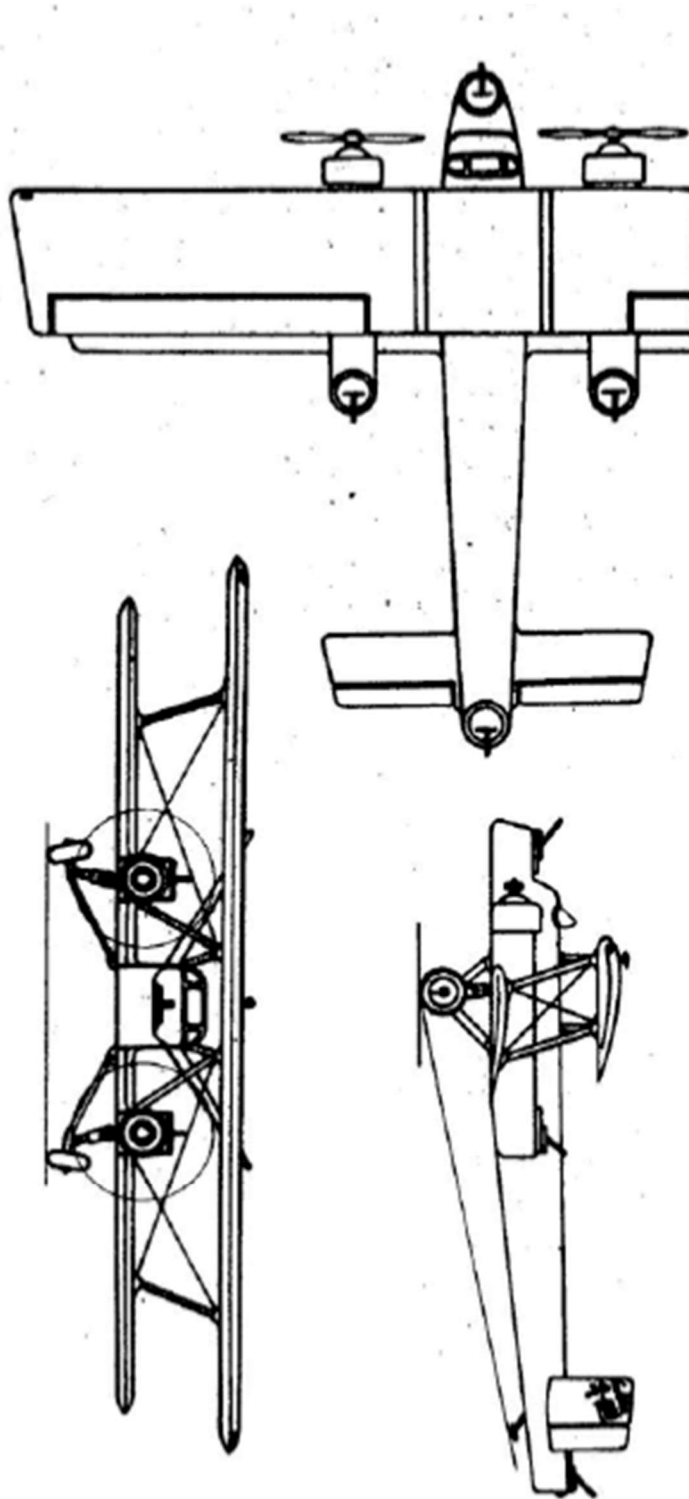
Elementy do zdobycia (Konstrukcja R-XVIII w wersji z 1929 r.):

- a) Skrzydła drewniane.
- b) Kadłub metalowy, spawany z rur stalowych.
- c) Kabiny odkryte.
- d) Usterzenie pionowe pojedyncze.
- e) Podwozie klasyczne, mogło być wykonane jako stałe lub chowane do tyłu w gondole silnikowe według projektu inż. Rudlickiego.
- f) Uzbrojenie- 5 stanowisk ogniowych. (Udźwig bomb- 1500 kg.)
- g) Napęd- 3 silniki (2 zainstalowane na dolnym płacie i 1 na górnym płacie) Bristol "Jupiter" o mocy 368 kW (500 KM) każdy.

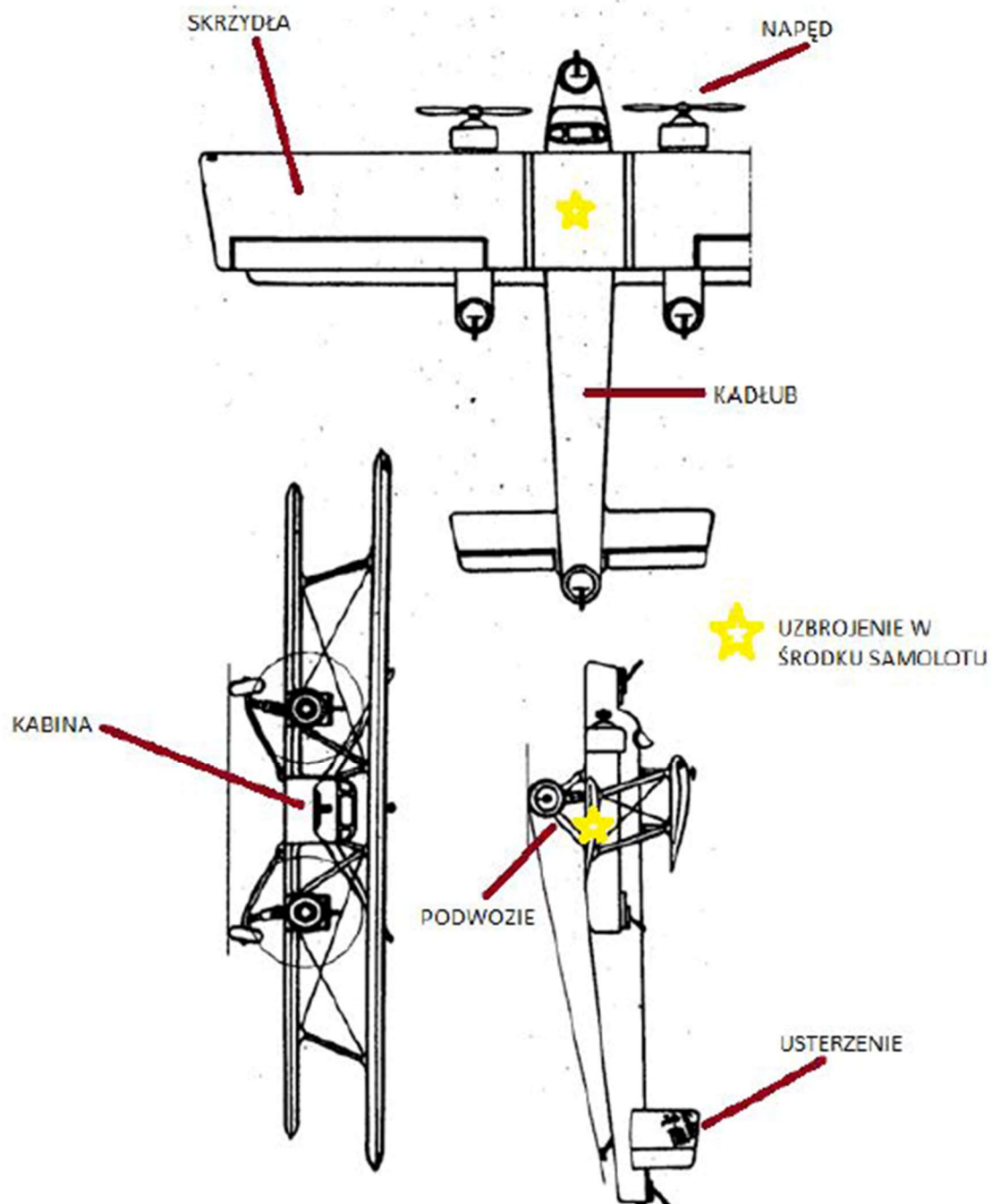

Załącznik 2.

Projekt samolotu Lublin R-VIII (dla uczestników).

Opis (dla prowadzącego).

Konspekt 4.

Temat	Teleturniej			
Metodyka	Harcerze			
Cel	Zapoznanie Harcerzy i Harcerek z tematyką lotnictwa, historią i postaciami			
Zamierzenia	<p>Po zakończeniu zajęć uczestnik będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • znał historię powstania Polskiego Lotnictwa, • rozpoznawał podstawowe polskie samoloty, • umiał zaśpiewać kilka piosenek związanych z lotnictwem, • potrafił wskazać kilku lotników na podstawie zdjęć. 			
Miejsce	Harcówka, otwarty teren			
Potrzebne materiały	Kartka z pytaniami, koło fortuny z polskimi lotnikami i jednostkami lotniczymi, mazaki/markery/pleksa lub szkło, zdjęcia lotników, głośnik, ewentualnie laptop z teksem piosenki, teksty na temat historii lotnictwa, pudełka tekturowe, farby, taśma, klej, nożyczki			
Optymalna liczba uczestników	16			
Czas trwania	1,5 h			
PRZEBIEG				
Nr	Nazwa elementu	Forma	Czas	Materiały
1.	Obrzędowe rozpoczęcie zbiórki	wg. obrzędu drużyny	5 min	-
	Opis	Rozpoczęcie tradycyjne dla środowiska, w którym odbywa się zbiórka, wprowadzenie w temat zbiórki.		
2.	Teleturniej		75 min	
	Dokładny opis elementu	Turniej opiera się na współzawodnictwie między zastępami i jest prowadzony wedle zasad dawnego teleturnieju „Kocham Cię Polsko”.		
	Kategoria 1	rysunek	15 min	mazaki/markery/pleksa lub szkło, zdjęcia lotników
	Dokładny opis elementu	Każdy z zastępów otrzymuje zestaw zdjęć wskazanych przez zespół ekspercki bohaterów lotnictwa (załącznik 1.). Zastęp wykorzystując mazaki i szkło rysuje rysunek wybranego lotnika, natomiast drugi zastęp ma odgadnąć co to za postać i przy pomocy Internetu powiedzieć na jego temat 3 zdania. Dedykowane są 2 do narysowania przez każdy zastęp.		

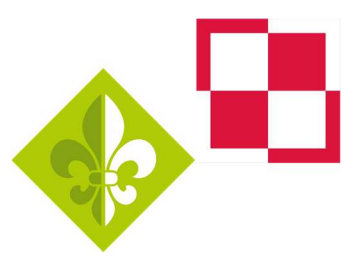
3.	Przerywnik	karaoke	10 min	głośnik, ewentualnie laptop z teksem piosenki
	Dokładny opis elementu	Pierwszy zastęp ma za zadanie wspólnie zaśpiewać piosenkę wylosowaną z określonej puli wybierając wcześniej jej numer (pula piosenek 5/6 nawiązujących do lotnictwa - załącznik 2.), następnie to zadanie wykonuje drugi patrol.		
4.	Kategoria 2	głuchy telefon	10 min	teksty na temat historii lotnictwa
	Dokładny opis elementu	Przygotowane wcześniej teksty zawierają słowa kluczowe dla prowadzącego oraz teksty dla zastępów (załącznik 2). Zasada działania głuchego telefonu. Zespół, który posiadał więcej słów kluczowych ma pierwszeństwo wyboru rodzaju zadania w kolejnej kategorii.		
5.	Przerywnik	pląsy	5 min	-
	Dokładny opis elementu	Pląs o lotnictwie lub pląs z tradycji drużyny.		
6.	Kategoria 3	majsterka	15/ 25 min	pudełka tekturowe, farby, taśma klej, nożyczki
	Dokładny opis elementu	Na terenie zostają umieszczone bloki tektury po 5 na patrol. Uczestnicy mają za zadanie odnaleźć kawałki tektury i przy pomocy kleju, tektury i nożyczek stworzyć samolot odpowiadający w przybliżeniu wyglądowni samolotów Polskich oraz w odpowiedni sposób postarać się go umalować. Każdy patrol otrzyma inny model samolotu. (Lista modeli polskich samolotów stanowi załącznik 4.)		
7.	Kategoria 4	Koło fortuny	10/15 min	kartka z pytaniami oraz koło fortuny z polskimi lotnikami i jednostkami lotniczymi
	Dokładny opis elementu	Patrole odpowiadają kolejno na 6 pytań związanych z lotnictwem (załącznik 5.) Patrol, który z największą poprawnością wytypuje odpowiedź, deleguje osobę do zakręcenia kołem fortuny. Wylosowane postacie lub jednostki będą tematem przewodnim kolejnej zbiórki zastępu. Jeśli jeden patrol kręcił kołem więcej razy niż inne, może nastąpić oddanie jednej postaci/jednostki drugiemu patrolowi do przygotowania na zbiórce zastępu.		
8.	Obrzędowe zakończenie zbiórki	wg. obrzędu drużyny	5 min	-

Załączniki do konspektu 4.

Załącznik 1.

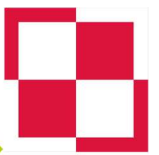
Zygmunt Rafał Puławski

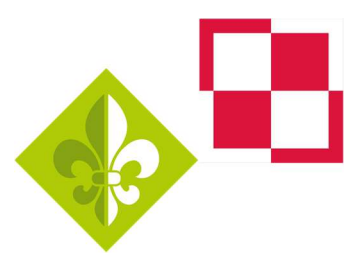
Roman Wiszniowski

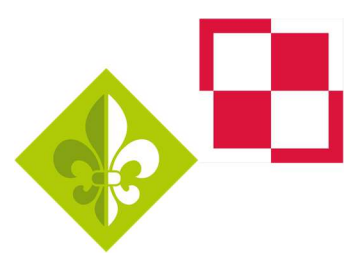
Klemens Felicjan Lechnicki

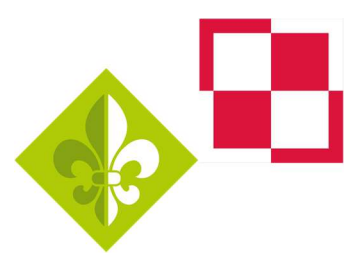
Antoni Ostowicz

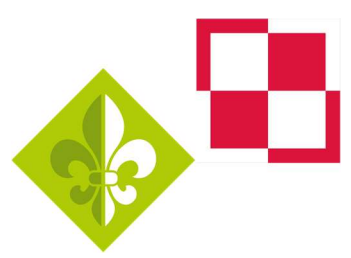
Franciszek Żwirko

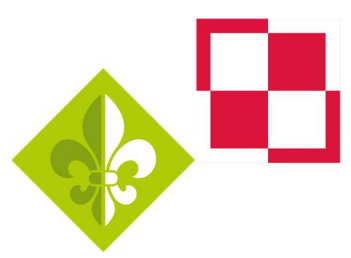
Stanisław Wigura

Jadwiga Piłsudska-Jaraczewska

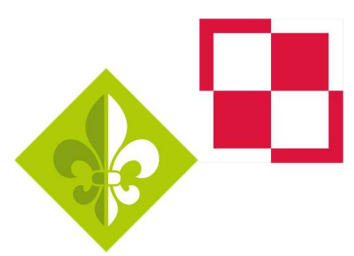

Jan Chojnacki

Michał Bartler

Załącznik 2.

Marsz Lotników

Lotnik skrzydlaty władca
Świata bez granic,
Ze śmierci drwi, w twarz się życiu głośno
śmieje,
Drogę do nieba skraca,
Przestrzeń ma za nic,
Smutki mu z czoła pęd zwieje.

Jak równo silnik gra,
Jak śmiało śmigło tnie,
Już ginie pośród chmur najśmielszych orłów
niebotyczny ślad.
Nie straszny mrok i mgła,
Nie straszny wiatr, co dmie,
Jesteśmy od Ikara mędrsi o tysiące lat.

Czasem silnika konie
Ogniem się rozpalą,
Przyczajone śmigło przetnie spadochronu
śliską nić.
Męczy się mózg i dłonie,
Serca w piersiach wałą,
Bośmy młodzi, chcemy zwycięstw, chcemy
żyć!

A jeśli z nas
Ktoś legnie wśród szaleńczych jazd,
Czerwieńszy będzie kwadrat, nasz lotniczy
znak.
Znow pełny gaz,
Bo cóż, że spadła któraś z gwiazd,
Gdy cała wnet eskadra pomknie na szlak.

A tych, co pozostali,
Trwoga nie przenika,
Radość skrzydła nam rozwija,
Nie przeraża z śmigieł krzyż.
Nigdy nie ścichnie w dali
Mocny głos silnika.
„Lecieć, a nie dać się mijać” —
Zawsze wzwyż!

Srebrne Kościuszki kosi
Lśnią na maszynie,
Kształt rogatywki na gwiazdzistym tle
sztandaru.
Łączą się krajów losy
W braterskim czynie,

Krew za krew, naród za naród!

Zawrót, korkociąg śmiały(1)
I linek wycie
I wyrównanie, aż się zgięły kwiaty jasne.
Krań ziemi oszalały
Ginie w błękanie.
Pięć części świata za ciasne!

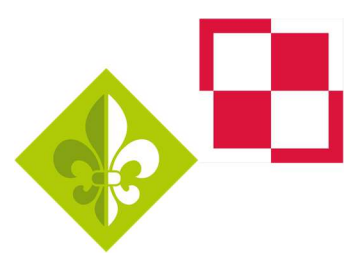
Leć w górę znaku nasz,
Nie trzeba wcale słów.
Skrzydlaty klucz do sławy drzwi odmyka,
Orła mamy hart.
My Polski czujna straż,
Husarii dawnej huf.
Nie ścichnie nigdy w dali głos silnika —
Hej, na start!

Dywizjon 303

Motorów huk, jak marsza grają silniki
Ze śmiercią w srogi tan, tęsknota nas gna.
Motorów huk, to zwykła piosenka lotnika,
Motorów huk, serc rytmem w piersiach gra.
Przez mrok i gęste mgły,
W obronie obcych wysp,
To my — Dywizjon 303
To my!

Na skrzydłach naszych błyszczą polskie
znaki,
Na skrzydłach wiatr wolności pieśń nam gra,
Jak wolnych pieśń, płyniemy ponad światem,
Aż padnie w proch siedlisko zbrodni i zła!
Melodią serca równo grają śmigła
Jak zemsty zew, ten śpiew do boju nas gna
—
Ta pieśń, nasza pieśń, na tych znakach,
Na skrzydłach nam gra...
W bój na zew, w bój na zew
Podniebny lot, zwycięski śpiew!

Orłowy lot, jak racą strzelić w błękity,
Na wroga z góry spaść i strącić z chmur!
Spitfiry w lot! Na grzbietach gnać
Messerschmittów,
O Polskę tu, toczymy z wrogiem bój.
Przez mrok i gęste mgły,
W obronie obcych wysp,
To my — Dywizjon 303
To my!

Dywizjon 303 - Elektryczne Gitary

Jest czerwiec czterdziesty szósty, londyńska
aleja Moll
Pogoda jak zwykle angielska, niebo stalowe
od chmur
Czekamy w tłumie od rana, są flagi we
wszystkich kolorach
Nareszcie koniec tej wojny, przybyli król i
królowa
Słychać już pomruk wozów z białą gwiazdą
w kole
Pewnie niedługo nasi się tam za zza zakrętu
wyłonią
Teraz idą Francuzi, śmieją się prężą pierś
Ale my czekamy na naszych, zaraz tu będą
też

Ciągle się o nich mówiło, gdy Londyn
spowijał dym
Najwięcej szkopów trafili - Dywizjon 303
Angielki za nimi szalały choć Londyn
spowijał dym
A oni na Polskę czekali - Dywizjon 303

Stoimy na skraju ulicy, wśród kurzu, krzyków
i flag
Dostojnie macha królowa, i tylko naszych
brak
Czesi, Holendrzy, Belgowie - Przygrywa
orkiestra wojskowa
W turbanach idą Sikhowie, euforia dookoła

Ciągle się o nich mówiło, gdy Londyn
spowijał dym
Najwięcej szkopów trafili - Dywizjon 303
Angielki za nimi szalały choć Londyn
spowijał dym
A oni na Polskę czekali - Dywizjon 303

Nie było biało-czerwonych, to chyba niczyja
wina
Anglicy to dżentelmeni, nie chcieli drażnić
Stalina

Ciągle się o nich mówiło, gdy Londyn
spowijał dym
Najwięcej szkopów trafili - Dywizjon 303
Angielki za nimi szalały choć Londyn

spowijał dym
A oni na Polskę czekali - Dywizjon 303

Kanały

...do zobaczenia na "WOLNYM" powietrzu...

Kłapa nad łbem się zamyka, w dół do
Podziemia drabinka,
Tu się opornym urodziłem, dla sprawy żyty
otworzyłem.

Tramwajem jadę na wojnę... na pętli u Boga
wysiadę,
Padnij, powstań, zgiń, zmartwychwstań,
gorączkuję, sopluję, zdycham.

[Niech żyje armia, lotnictwo i marynarka
polska
Niech żyją żołnierze polskiej armii
podziemnej
Niech żyje wolna, niepodległa Polska]

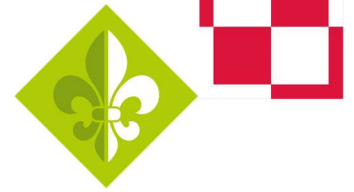
Kto tu asy?, a kto biesy?, komu tutaj gębę
cieszyć?
Zbuntowane miasto - było, od ołowiu płuco
zgniło.

Wanda czeka na sygnał z Centrali,
czy iść za Niemca, to się aby chwali?
Nie zawracaj dupy!,
nie stój boso z kosą,
przecież nie ucieknę,
nogi już nie niosą.

[Niech żyje armia, lotnictwo i marynarka
polska
Niech żyją żołnierze polskiej armii
podziemnej
Niech żyje wolna, niepodległa Polska]

...anioły bierzta mnie...byle nie na
przesłuchanie...
...w dołek i pod kościołek...

ANIOŁY BIERZTA MNIE.

Utwór "Biało czerwone Iskry":

Stalowe ptaki w biało-czerwone pasy.
Odległe tak, chociaż lecą tuż nad nami.
Czasem pośród chmur zaczarowane tańczą.
Nasze oczy mimowolnie w niebo patrzą.

Żelazne skrzydła, żelazny ogon.
Razem z nimi pod niebem pływać
proszę pozwól... pozwól mi!

Siedmiu wspaniałych, a czym jest lęk nie
wiedzą.
Wysoko tam, dumnie w swych kabinach
siedzą.
I lecą, lecą, pod nimi mknie krajobraz.
"Dla ojczyzny", w sercach taki mają rozkaz.

Żelazne skrzydła, żelazny ogon.
Razem z nimi pod niebem pływać
proszę pozwól... pozwól mi!

Kolorem flagi smugacz lśni,
(na nieba błękicie)
biało-czerwony dym
(biało-czerwone życie)
ciągle trwa w przestworzach
dzień po dniu,
(od lat już)
i nadal będzie trwać!

Tarzan Boy - Samoloty

1.
Już nie raz i nie dwa
Całą noc nie mogłem spać
Samoloty loty loty
Ciągle w głowie mam.
Dzisiaj tu, jutro tam
Ja na prawdę nie wiem sam
Jak oderwać się od ziemi dzisiaj mam.

Ref.:
Dża, dża, dża džambodzeta
Kupię sobie i będzie heca
o o o odrzutowca i śmigłowca i
bombowca.>2X

2.
Czy to noc czy to dzień
wciąż to samo w głowie mej
Samoloty loty loty

Ciągle o nich śnie
Dzisiaj tu jutro tam
Ja na prawdę nie wiem sam
Jak oderwać się od ziemi dzisiaj mam

Ref. Dża, dża, dża>2x

GAWĘDA - Ja mam ciocię w samolocie

Moja mama, to się o mnie strasznie bała
Podróż wielka, a córeczka taka mała,
Przyszła ze mną na lotnisko i
Usiadła nad walizką,
a ja wtedy do mamusi powiedziałam:

Ja mam ciocię w samolocie (o-ho)
I wujaszka. Dla mnie podróż przez ocean (to
co?)
To jest fraszka. Gdy masz ciocię w samolocie
(o-ho)
I wujaszka. Wtedy podróż przez ocean to jest
fraszka.

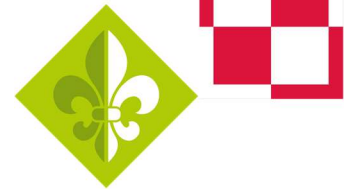
Stewardesa będzie ciocią w czasie lotu,
a wujaszkiem, oczywiście pan kapitan.
Przelecimy przez ocean bez kłopotu,
przyznaj mammo, że to myśl jest znakomita

Ja mam ciocię w samolocie (o-ho)
I wujaszka. Dla mnie podróż przez ocean (to
co?)
To jest fraszka. Gdy masz ciocię w samolocie
(o-ho)
I wujaszka. Wtedy podróż przez ocean to jest
fraszka.

Moja mama pomachała mi chusteczką,
ukłoniła nam się niebo i słończko
Miałam ciocię stewardesę,
zjadłam obiad, zjadłam deser.
Śpiewałam wybijając takt łyżeczką

Ja mam ciocię w samolocie (o-ho)
I wujaszka. Dla mnie podróż przez ocean (to
co?)
To jest fraszka. Gdy masz ciocię w samolocie
(o-ho)
I wujaszka. Wtedy podróż przez ocean to jest
fraszka.

Polskim lotem, to się strasznie fajnie lata,
stewardesa jest na medal i kapitan

Polski lotem, można nawet co dzień latać
i rodzinę za granicą co dzień witać.

Gdy masz ciocię w samolocie (o-ho)
I wujaszka. Wtedy podróż przez ocean (to
co?)
to jest fraszka.
Ja mam ciocię w samolocie (o-ho)
I wujaszka. Dla mnie podróż przez ocean (to
co?)
To fraszka

Lotnicze Opowieści

Na melodię słynnych Morskich Opowieści,
czyli szanty "Drunken Sailor" (What shall we
do with the drunken sailor)

Wylądował Junior w krzakach, przy lotnisku
całkiem blisko,
bo ten drań, Kierownik Lotów, przesunął
lotnisko...

Kumple szybko się zwinęli, stówę pokazuje
licznik.
Już wjeżdżamy na lotnisko, kurde, gdzie
statecznik...?!

Kiedy z pola już wracamy, ciemną nocą, w
późnej porze.
Sprawdziliśmy: jest statecznik, kurcze, a gdzie
sworzeń...?!

Już wypuścił Grzesio klapy, już ląduje swoją
Wilgą.
Wióry w górę poleciały, bo rozwalił śmigło...

Lądowanie ci nie wyszło, zgarniasz ręką zęby
przednie.
Płot o mały cię nie zbawił, kto go tu
postawił...?!

Leciał Kwiatek na przelocie, leciał sobie na
Piracie.
Wylądował za granicą i narobił w gacie...

Wylądował raz samolot, miele śmigłem, nie
kołuje...
Patrzę, a w kabinie leżą cztery spite...
(cenzura) hehehe...

Leciał raz po trasie uczeń, wielki chojrak nad
chojraki.
Zlina w polu nam rozwalił, nie przetączył
wachy...

Mapa coś mi się nie zgadza, chyba mam już
pełne gacie
W dole dużo czerwonego, to nie Polska
bracie...

Trzech Top Gunów w AW-Mie, siedzi w Focze
z dumną miną.
Albo zdejmą nam rekordy, albo wszyscy
zginą...

Coś walnęło mi w szybowiec, diabli wzięli
limuzynę
Patrzę, a ja z tyłu ciągnę napowietrzną linię...

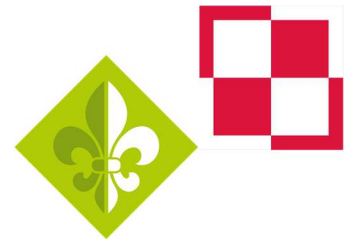
Kto chce sobie pokosiaczyć, niech pogada z
dyrektorem.
Bardzo szybko wylaszkuje kosiarkę z
traktorem.

Dwóch baranów, jedna Wilga, drążek każdy
w swoją stronę.
Dobra była AGL-ka, ale jest już złomem...

Na Lublinku raz Jan Szeszko zaliczył nie lada
wpadkę.
Zamiast się przelecieć Wilgą, przeleciał
Renatkę.

Jest w Olsztynie akrobatka, że Margańska
niech się schowa.
Jak "pociągnie" na Juniorze, to odpada
głowa!

Kiedy nagle pod podstawą, już pożegnasz się
z ogonem,
to na przelot dalej lecis, ale spadochronem...

Załącznik 3.

Tekst 1

14 kwietnia 1927 roku Oficerską Szkołę Lotniczą przeniesiono z Grudziądza do Dębłina. W nowej siedzibie znajdowały się już wtedy wszystkie obiekty niezbędne do szkolenia pilotów. Sam teren był dodatkowo modernizowany poprzez cały okres międzywojenny. Dzięki temu Szkoła Orląt była jedną z najnowocześniejszych szkół lotniczych na świecie. W 1928 roku OSŁ została przemianowana na Szkołę Podchorążych Lotnictwa, ale kształciła jedynie obserwatorów, co skutkowało ciągłym spadkiem liczby pilotów. By temu zapobiec utworzono Centrum Wyszukolenia Oficerów Lotnictwa. Jesienią 1934 roku po raz pierwszy zorganizowano szkolenie pilotów i trwało 2 lata. Od 1937 roku zwiększono liczbę eskadr szkolnych do 6, które składały się na dwa dywizjony szkolne oraz dywizjon ćwiczebny składający się z 4 eskadr. W tym samym roku szkoła otrzymała sztandar. Efektem międzywojennej działalności Szkoły Orląt było 13 promocji. Szkołę ukończyło 707 obserwatorów i 266 pilotów.

Tekst 2

W 1920 roku władze państwowe zdecydowały o utworzeniu rodzimego przemysłu lotniczego. Pierwsze powstały Zakłady Mechaniczne Plage i Laśkiewicz w Lublinie, następnie Wielkopolska Wytwórnia Samolotów i Podlaska Wytwórnia Samolotów w Białej Podlaskiej. Natomiast w 1925 roku podjęto licencyjną produkcję samolotów. Już w latach 1926-1928 powstały pierwsze biura własne biura konstrukcyjne, które zaczęły projektować samoloty rodzimej produkcji. Pierwszymi samolotami polskiej konstrukcji, które weszły do produkcji w latach 1928-1929 były Bartel BM-4 i BM-5 następnie Lublin R-VIII oraz PWS-10. W roku 1930 roku rozpoczęto produkcję samolotów RWD i PZL. W czasie II Rzeczypospolitej polski przemysł lotniczy wyprodukował około 4000 samolotów w tym ponad 1200 licencyjnych oraz 3800 silników. Najliczniej produkowanym samolotem był RWD-8 – wyprodukowano 550 egzemplarzy.

Źródło: Ziółkowski „Historia Lotnictwa”

Załącznik 4.

Modele samolotów

RWD

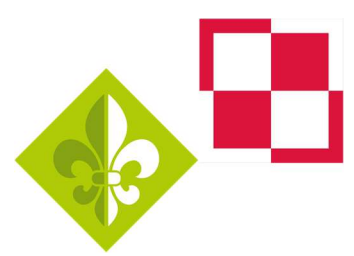
PZL

Bartel BM-4

Bartel BM-5

Lublin R-VIII

PWS-10

Załącznik 5.

1. W latach 1920-1939 najliczniej produkowanym samolotem był RWD konstruowany był również na terenach Lubelszczyzny. Podaj, ile sztuk tego modelu powstało w Polsce w okresie międzywojennym. – **550**
2. Polskie dywizjony lotnicze podczas II wojny światowej stacjonowały w Anglii. Podaj ich ilość. – **15**
3. Polscy piloci na uchodźctwie służyli w Polskich Siłach Powietrznych. Podaj, ile tysięcy liczyło PSP w 1945 roku. – **15 tysięcy**
4. Polscy lotnicy wzięli udział w obronie Lwowa w wojnie polsko- ukraińskiej i polsko- bolszewickiej. Podaj rok jednego lub drugiego konfliktu. - **1919/1920**
5. W skład Polskich sił zbrojnych wchodzi również piloci. Podaj liczebność Polskich Sił Powietrznych na rok 1919. – **18 700**
6. Każdy rodzaj wojsk posiada swoją flagę bądź symbol podaj liczbę używanych obecnie symboli i flag. – **5**

(Flaga WLOP, flaga lotnisk i lądowisk wojskowych, flaga lotnisk i lądowisk Marynarki Wojennej, szachownica wojskowa, szachownica straży granicznej)